

Dosarul nr. 2ra-1423/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. A. Ciubotaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, I. Dutca, O. Cojocaru)

ÎNCHEIERE

28 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Marin Tofan, reprezentat de avocatul Iuri Sorochin

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Marin Tofan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, Ivan Rapeșco, Alexandru Botnaru, Iurie Vîrlan, Aureliei Cazacliu, Nicolae Cortac și Nicolae Fondos cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, obligarea aducerii scuzelor oficiale și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 23 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, admis apelul declarat de Marin Tofan, reprezentat de avocatul Iuri Sorochin, casată parțial hotărârea din 19 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și în această parte pronunțată o nouă hotărâre

constată:

La 25 februarie 2019, Marin Tofan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, Ivan Rapeșco, Alexandru Botnaru, Iurie Vîrlan, Aureliei Cazacliu, Nicolae Cortac și Nicolae Fondos cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, obligarea aducerii scuzelor oficiale și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 30 ianuarie 2018, prin ordonanța ofițerului de urmărire penală din cadrul SUP al IP Criuleni, Iurii Vîrlan, în temeiul art. 186 alin. (5) și 360 alin. (2) Cod penal, dânsul a fost recunoscut în calitate de bănuit în cauza penală nr. 2017210672.

La 31 ianuarie 2018, procurorul în Procuratura raionului Criuleni, Ivan Rapeșco a înaintat un demers cu privire la autorizarea interceptării și înregistrării comunicărilor telefonice în cadrul cauzei penale nr. 2017210672, iar prin încheierea judecătorului de instrucție al Judecătoriei Criuleni sediul central, Aurelia Cazacliu, a fost admis demersul menționat, fiind eliberat mandat în acest sens.

A menționat că prin decizia din 15 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată încheierea din 31 ianuarie 2018 Judecătoriei Criuleni sediul central și emisă o nouă hotărâre prin care demersul a fost respins.

A comunicat că prin încheierea judecătorului de instrucție al Judecătoriei Criuleni din 5 februarie 2018, la demersul procurorului în Procuratura raionului Criuleni, Ivan Rapeșco a fost autorizată amânarea aducerii la cunoștința bănuitului Marin Tofan a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuit și a informației privind drepturile și obligațiile, pe un termen de 30 de zile, cu calcularea termenului din momentul punerii spre executare a încheierii.

La 6 martie 2018, prin încheierea judecătorului de instrucție al Judecătoriei Criuleni, la demersul procurorului în Procuratura raionului Criuleni, Alexandru Butnaru a fost autorizată amânarea aducerii la cunoștința bănuitului Marin Tofan a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuit și a informației privind drepturile și obligațiile, pe un termen de 30 de zile, cu calcularea termenului din momentul punerii spre executare a încheierii.

A precizat că ordonanța ofițerului de urmărire penală din cadrul SUP al IP Criuleni, Iurii Vîrlan din 30 ianuarie 2018, prin care a fost recunoscut în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5), art. 360 alin. (2) Cod penal, i-a fost adusă la cunoștință la 23 aprilie 2018.

Ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuit a fost contestată, iar procurorul Ivan Rapeșco nu s-a expus asupra plângerii depuse.

Prin ordonanța procurorului Ivan Rapeșco din 2 mai 2018, a fost scos de sub urmărire penală, pe motiv că nu se întrunesc elementele componenței de infracțiuni, iar urmare a măsurilor speciale de investigații nu au fost acumulate probe privind comiterea infracțiunii.

Astfel, urmare a acțiunilor organelor de urmărire penală a avut parte de un proces îndelungat și ilegal, având calitatea de bănuit în cauza penală incriminată începând cu 18 octombrie 2017, deși ordonanța de recunoaștere în această calitate a fost emisă la 30 ianuarie 2018, adusă la cunoștință la 23 aprilie 2018, fapt ce s-a răsfrâns negativ asupra sănătății și propriei imagini, având de suferit și membrii familiei sale, în condițiile în care învinuirile aduse sunt excepțional de grave.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale

organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, art. 3, 5-7, 166-167 CPC, Legii nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații.

A solicitat admiterea acțiunii, repararea prejudiciului material în sumă de 100 000 de euro și 10 000 de lei, repararea prejudiciului moral în sumă de 50 000 de euro cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, obligarea aducerii scuzelor oficiale din numele statului, și încasarea cheltuielilor judiciare.

Prin hotărârea din 19 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Marin Tofan suma de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și 3 000 de lei cheltuieli de asistență juridică.

În rest, a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

În susținerea soluției emise, prima instanță a conchis că în urma acțiunilor organelor de drept ale Republicii Moldova, Marin Tofan a suferit retrairi psihice și stare de stres și respectiv, un prejudiciu moral și fizic, cauzându-i-se un disconfort și un prejudiciu moral, astfel că suma de 10 000 de lei ar repara prejudiciul suportat de către Marin Tofan și ar constituie de altfel o satisfacție echitabilă în sensul Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

Prima instanță a ajuns la concluzia de a respinge pretenția reclamantului Marin Tofan cu privire la repararea prejudiciului material în cuantum de 100 000 de euro, or nu au fost prezentate probe justificative în sensul art. 122 alin. (1) CPC, care ar confirma prejudiciul solicitat în sumă de 100 000 de euro.

Referitor la netemeinicia pretenției din acțiune cu privire la obligarea aducerii scuzelor oficiale, prima instanță a reținut că Marin Tofan nu a justificat printr-o cerere scrisă depusă în termenul statuat la art. 12 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 de la data apariției dreptului la repararea prejudiciului, că a solicitat scuze oficiale.

Prin decizia din 23 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, admis apelul declarat de Marin Tofan, reprezentat de avocatul Iuri Sorochin, casată parțial hotărârea din 19 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, în partea respingerii pretenției privind obligarea prezentării scuzelor oficiale în formă scrisă și în această parte pronunțată o nouă hotărâre, prin care au fost obligați procurorii, care au condus urmărirea penală în cauza nr. 2017210672 -Alexandru Botnari, Ivan Rapeșco sau în cazul în care aceștia nu mai activează – procurorul ierarhic superior, ca în termen de 15 zile de la data pronunțării prezentei hotărâri, să prezinte, printr-o scrisoare, lui Marin Tofan scuze oficiale din partea statului Republica Moldova, în legătură cu recunoașterea ilicită a lui Marin Tofan în calitate de bănuț în cauza nr. 2017210672.

În rest, a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că Marin Tofan a pretins obligarea intimaților de a aduce scuze oficiale din numele statului ca urmare a emiterii la data de 2 mai 2018 a ordonanței de scoatere de sub urmărire penală.

Totodată, instanța de apel a menționat că, în contextul prevederilor legale, procurorul ar trebui să prezinte în formă scrisă scuzele față de victimă, însă procurorii, de regulă, nu fac uz de această prevedere legală, ceea ce determină adresarea persoanelor cu cerere de chemare în judecată cu privire la obligarea procurorului să prezinte scuze oficiale.

În atare circumstanțe, pretenția privind aducerea scuzelor oficiale este una întemeiată, urmând ca procurorii care au condus urmărirea penală în cauza nr. 2017210672 sau în cazul în care aceștia nu mai activează – procurorul ierarhic superior, în termen de 15 zile de la data pronunțării prezentei hotărâri, să prezinte, printr-o scrisoare, lui Marin Tofan, scuze oficiale din partea statului Republica Moldova, în legătură cu recunoașterea ilicită a lui Marin Tofan în calitate de bănuit în cauza nr. 2017210672.

La 21 august 2020, Marin Tofan, reprezentat de avocatul Iuri Sorochin a declarat recurs împotriva deciziei din 23 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu admiterea integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, admițând apelul declarat de el, instanța de apel urma să dispună și încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică anexate atât la referința depusă în apel, asupra cheltuielilor de asistență juridică anexate în acțiunea înaintată la faza de urmărire penală, precum și a cheltuielilor la examinarea cauzei în fond în vederea încasării prejudiciul material și prejudiciului moral.

Cu referire la prevederile art. 96 CPC, a menționat că, având la bază suferințele grave prin care a trecut el și membrii familiei sale, în coraport cu învinuirile excepțional de grave aduse, a solicitat repararea prejudiciului material în sumă de 100 000 de euro, repararea prejudiciului moral în sumă de 50 000 de euro cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, precum și obligarea aducerii scuzelor oficiale din numele statului și încasarea cheltuielilor judiciare în cuantum de 10 000 de lei la faza de urmărire penală și 10 000 de lei la faza judecării apelului, or împotriva hotărârii primei instanțe a declarat apel și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, la care a prezentat referința și nota spre plată de încă 10 000 de lei în calitate de cheltuieli pentru asistență juridică.

La fel, a remarcat că este nejustificată admiterea parțială a pretenției privind repararea prejudiciului moral, deoarece sumele acordate nu sunt în măsură să constituie o satisfacție echitabilă, care să compenseze tot prin ce a trecut dânsul și familia sa, ținând cont că are la întreținere doi copii minori.

Astfel, a indicat că mărimea prejudiciului moral cauzat solicitat este cu mult mai mică decât mărimea sumelor oferite de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în cauze similare decise împotriva Republicii Moldova.

A considerat că atât prima instanță, cât și instanța de apel neîntemeiat au respins cerința privind încasarea prejudiciului material, la dosar fiind anexate probe care confirmă cauzarea acestui prejudiciu, precum și neîntemeiat a fost respinsă parțial și cerința de compensare a cheltuielilor de judecată și de asistență juridică.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare neîntemeiat au ajuns la concluzia admiterii parțiale a acțiunii și necesitatea încasării prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei, indicând că suma dispusă spre încasare este una rezonabilă și echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat lui prin atragere ilicită la răspundere penală.

La 9 septembrie 2020, în adresa Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, Ivan Rapeșco, Alexandru Botnaru, Iurie Vîrlan, Aureliei Cazacliu, Nicolae Cortac și Nicolae Fondos a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Marin Tofan, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 74 vol. II), fiind recepționată de Procuratura Generală a Republicii Moldova la 11 septembrie 2020, de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Ivan Rapeșco, Alexandru Botnaru, Iurie Vîrlan, Aurelia Cazacliu, Nicolae Cortac la 24 septembrie 2020, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 76-83 vol. II).

La 13 octombrie 2020, Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus referință la recursul declarat de Marin Tofan, solicitând respingerea recursului ca fiind inadmisibil.

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție, alte referințe nu au parvenit.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 21 august 2020 împotriva deciziei din 23 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Marin Tofan, reprezentat de avocatul Iuri Sorochin, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în

care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Marin Tofan, reprezentat de avocatul Iuri Sorochin, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza

Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Marin Tofan, reprezentat de avocatul Iuri Sorochin urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Marin Tofan, reprezentat de avocatul Iuri Sorochin.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu